LIBER II.

Institutionum Linguæ Sanctæ.

CAPUT I.

Diximus Hebræorum litteras alias esse Labiales, alias Dentium, Linguæ, Palati, Gutturis; sed præcipua divisio ab officio earum desumpta, est in Radicales et Serviles. Igitur ex 22, quibus constat Alphabetum, 11 natura sua ad radicem spectant, quæ his dictionibus continentur. גרזחט. סעף, צקר. Reliqua 11 Serviles dicuntur, quia inserviunt ad formanda genera, numeros, casus, tempora, conjugationes, nomina, affixa, præpositiones. Nihilominus eædem omnes possunt ad radicem spectare non natura sua, sed positione: atque istæ his tribus dictionibus complectuntur יות, אלבש. כנהם. Est autem Radix Thema illud, a quo reliquæ voces derivantur, quod ordinarie tribus constat literis, et in 3 Sing. præteriti, ut plurimum observatur.

§. I.

De usu litterarum Radicalium, et Servilium.

Nota, quod Albes Serviles non sunt, nisi cum dictionis initium occupant. Canem nunquam in medio dictionum sunt serviles. Ioth ubique serviles esse possunt. Quod hoc disticho exprimitur

In fine aut medio vocis ne serviat Albes.
Neve Canem in medio, servit Ioth ubi vis.

Utimur ergo his regulis ad investigandam vocabulorum radicem, pro quo hanc teneas normam.

Abjice serviles; et tres si forte supersint,
Radicem vocis noveris esse tuæ.

Sit vocabulum יהתפרדו. et dispersa sunt Psal. XXII. 25. remove Serviles ו, ת, ה, י, remanet פרד hujus vocis radix, quam Separaverunt vertit Hieronymus.

At si remotis servilibus plu quam tres natura radicales supersint, hæ radicem consti tuunt, et radix erit non triu ~~aut q~~ sed IV aut V litterarum

Si remotis Servilib. nor remanent tres literæ, sed du aut una, vide ne aliqua Ser vilis sit positione radicalis, ea que adde, ut פלאות, Mirab lia. Job. XXXVII. 16. remotis Ser vilibus unum remanet פ, se cum א, et ל medium occupen radicales sunt positione. eas a de, et prodit radix פלא, mi fuit.

At si rejectis Servilib. minu quam tres literæ remanent natura vel positione radicale Verbum est imperfectum. (cu radix duabus constat literis) et si Verbum est imperfectum sequentes tene regulas.

Si tantum remanere duas
conspexeris, adde
Nun vel Jod fronti. Jod
vel Uau medio.
He vel Alph postponas, aut
conduplicato secundam.
Prodibit radix hinc ge:
nuina tibi.
Unica si restat Nun aut Jod
addito fronti
He fini: radix inde petita venit.

עֲשִׂיתֶם, Fecistis עשׂ ad rad radicem pertinet. quae tertia? si addo nun vel Jod fronti, Jod vel Uau medio, vel Aleph fini non prodibit vera radix, ut ex Lexicis constat: addo ה et prodi: bit radix עָשָׂה, fecit.

Similiter in voce יֵט, ten: det, solum ט radicale est, si praepono Nun aut Jod fronti, et He fini prodibit נָטָה, et יָטָה; quae est radix? ex Le: xico solum נָטָה, extendit. Ex qua futurum יַט extendet. quia Fut. Quiesc.um לה saepe pri: vat° suo ה R.

At imperfecta אפ interdu א deperdunt, ut in 1. P. Sing. Fut: cum ergo quaeda ex illis desinant in ה non sufficit ad: dere fronti נ vel י, sed ad- dendum est א, ut vera radix habeatur v. gr. הֶתָיוּ., Isa. XXI. 14. venite. Solum ת est radicale יְתָה נְתָה et Lexico non sunt R. adden: dum ergo א, et habeo radicē אתה illius Imperat. התיו.

Nec putandum est inuti: les esse tot circuitiones in Le: xicis ad expiscandas radices. Nihil magis juvat ad ediscen: da vocabula, et varia eorum significata.

Item in hac voce גָּלוֹת tol: le ות formativas 2 Persona Defectivorū עע, remanet גל; du: plico sda, et habeo radicē גלל voluit.

לְהוֹדִיעֲךָ ad indicandum tibi: radix est ידע, scivit. quo: modo id expiscem? tolle adfixum ך finale, tolle י formativum τῦ Hiphil, et ה alterum formas. τῦ Hiphil in quiescentib. פי, re: manent דע. cui praepono י, et prodibit ידע radix quaesita.

Si verba sunt plurium lit: terarum v. gr. quinque, tolle geminatas, remanetque radix. ut. הֲמַרְמַר, conturbavit. tolle מר, remanet הֲמַר ra: dix quaesita. At si verba sunt quatuor litterarum duas ge: minantes, tolle geminatas, pr[ae] pone Nun, aut Jod, aut insere Vau, aut duplica sda, et prod[ibit] radix, ut כִּלְכֵּל sustentavit. i[n] sero Uau, et radix prodit כול [su] stentavit.

Si aliquae obcurrant dictio nes ex pluribus compositae, sep ra Verbum a nomine vel pr[ae] positione vel unam dictione[m] ab alia, et invenies radicem Isai. IX. 2. צַלְמָוֶת umbra mor tis. radix est מות, mors.

Sunt aliquae voces quibus aliqua est ablata littera radi[ca] lis vel aliqua superaddita, ut אַף, facies a radice אנף, ira tus fuit suppresso Nun. בַּת Filia a radice בָּנָה, aedifica vit. אמת veritas contractum quasi ex אֱמֶנֶת. Sed ea anomaliae paucae sunt, et u su potius quam regulis addisce[ntur].

Plurima sunt vocabula, qu[ae] ex diversis radicib. deduci possun[t] v. g. שַׁבָּת a radice שָׁבַת sabathum, qu[ie]vit: sed potest esse infinitivu[s] verbi יָשַׁב habitavit: potest [es]se 2 Pers. Praet. שׁוּב reversus e[st] tum et Partic. Fem. verbi [illegible]

captivum ducere . tum infin. Verbi שוב canuit . tum infin verb. נָשַׁב , sufflavit . In his casibus loci exigentia antiqua ver: siones Bibliæ punctatæ ad veram expiscandam radicem lumen afferant.

§. II.

De litteris Servilibus, quæ Heemanticæ dicuntur.

Sex sunt hæ literæ comprehensæ hac voce הֶאֱמַנְתִּי , credidi (a ra: dice אָמַן , nutrivit in Hiphil autē הֶאֱמִין , credidit) et ei inserviunt ad nomina verbalia formanda: quare etiam literæ Formativæ dicuntur. Nomina autem alia sunt propria ut Abraham; alia appellativa, ut Pater; alia sub stantiva, ut Domus; alia adje: ctiva, et adjectiva Hebræis sunt quævis nomina, quæ moveri pos: sunt de masculino in fœminin. ut טוֹבָה , טוֹב ; alia sunt primi: tiva, quæ non derivantur aliunde. ut אור , lumen, et hæc a radice Hebr. non differunt. est autem ra: dix Hebraica vox primitiva, ex qua formantur aliæ, quæ ut plurimū tribus constat literis, et est 3 Pers. Sing. Perf. Verb. potest etiam nomen esse radix, quod in Lexicis notatur dum scribitur literis majusculis.

Alia nomina sunt derivata, quæ a radice descendunt, ut מָאוֹר luminare ab אור , lumen.

Quomodo ergo hæc nomi: na a radice deriventur, heic vi: debimus, facta prius distinctio: ne nomine perfectorum, quæ omnes radicis suæ literas con: servant, et imperfectorum, in quibus una vel altera supprimit. Derivantur autem a radice no: mina quatuor modis I° per so: lam punctorum mutationem a מָלַךְ regnavit fit מֶלֶךְ . Rex. II° per additionem cum radici una additur ex litteris Heemanticis. III° per subtra: ctionem, cum una radici sub: trahitur. IV° per additionem et subtractionem, ut infra de sin: gulis.

ה

Imperfectis tantum nominib. præponitur a יָשַׁב fundavit, הוּשַׁב , fundamentum.

Si additur in fine dictionis non format nomina, sed est vel paragogicum, vel signum nominis Fœm. quoties habet accentum in ultima. si habet in penultima quamvis sit pa: ragogicum format nomen, ut a radice לַיִל nox mascul. generis fit לַיְלָה etiam ejusd generis et significati

א

Format nomina quando præ: ponitur, et sub se hit – vel ·:· a radice צָבַע pinxit, fit ind אֶצְבַּע digitus quo pingi: mus et operamur. Contra in: dolem linguæ hujus est affig א in fine nominum; si qua re periuntur, formam Chaldaicā imitantur.

מ

Præponitur Radici et sub se habet Chirich aut – aut ·:· ut מִזְמֹר , זָמַר , psallere, psal mus. raro postponitur שִׁלְשׁוֹם dies tertius a rad. שָׁלשׁ tres

נ

Præponitur raro, cum scil. for mat nomina propria, et habet Chirik aut Pathah: נִמְרוֹד Ne brod a radice מָרַד rebellavi Cum cætera format postponitur זִכְּרוֹן , recordatio זָכַר record In fine interdum est nota simu diminutionis שַׁבְּתוֹן sabathuli

ת

Sæpe præponitur, et habet su se Chirik aut Pathah לָמַד a scere תַּלְמִיד , discipulus. Sæ pius postponitur מָלַךְ , regnavi .. גָּפְרִית , מַלְכוּת , regnum

phur. interdum præponitur, et postponitur תִּפְאָרָה. gloria a radice פָּאַר ornavit in Pihel. Aliquando sub ת Sceva ponitur תְּהִלָּה, laus a radice הָלַל in Pihel insanum reddere, sed sæpius laudare.

י

Raro præponitur nominibus appellativis יַלְקוּט Pera, a radice לָקַט colligere. Sæpe propriis יְהוֹשֻׁעַ Jesus a radice יָשַׁע in Hiphil הוֹשִׁיעַ salvavit.

Postponitur autem I° cum format nomina Gentilia עִבְרִי Hebræus, אִיטַלְקִי Italus. II° cum format Nomina numeralia ordinalia שְׁלִישִׁי, tertius. III° cum format Participia Verborum פְּדוּי. לה redemptus a radice פָּדָה redimere.

Porro numeralia per addjectionem literæ ת formant genus Fœmininum et Adverbium שֵׁנִי secundus שֵׁנִית secunda et secundo. At nomina Gentilia et Patronymica per addjectionem literæ ת solum Adverbia producunt, raro nomen generis Fœm. עִבְרִית Hebraice. Fœminina enim exeunt in יָה. עִבְרִיָּה. Hebræa.

Nota

Præfatis literis addendum est Vau pro formatione nominum derivatorum, et quidem inseritur sæpissime post 1R. ut fit in Ben. inseritur post 2 ut fit in Pah. inseritur post omnes radicales, sed cum litteris נ,ת,מ. novam facit syllabam. A radice מָלַךְ fit מַלְכוּת Regnum. quapropter ut alii legunt, litteræ præfatæ Vehemanticę והאמנתי dicuntur.

§. III.

Nomina derivata per literæ subtractionem.

Hoc locum habet in Verbis Imperfectis. Ex Verbis Penun, et Pejod detrahitur Nun et Jod, et formantur Nomina, sic ab שִׂיא fit נָשָׂא elevavit sublimitas. a יָצָא exire fit צֵאָה sordes. a יָדַע scire, fit דֵּעַ scientia

Ex Verbis Ainvau detrahitur Vau. גֵּר peregrinus a radice גּוּר peregrinari. צַר hostis, צוּר obsidere.

Ex duplicantib. Ain detrahitur 2. חֵץ sagitta ab חָצַץ sagittare. עֹז robur ab עָזַז roborare.

Ex Verbis לה detrahitur ה

בֵּן Filius, ab בָּנָה ædificare. אָב Pater, ab אָבָה velle. אַו desiderium ab אָוָה desiderare.

§. IV.

Nomina Verbalia formata per additionem, et subtractionem

I. Ex Imperfectis I Penun, Pejod Aain Vau, duplicantibus Aain et לה formantur nomina Verbalia per detractionem radicalis et additionem unius literæ vel plurium ex heemanticis. Et qu ex Penun, rejecto Nun, adminun plurimum מ cum - sequente Daghes a נָטַע plantare מַטָּע plantatio.

II. Quæ ex radice Pejod acci piunt a fronte Mem vel Thau c Cholem יָשַׁב sedere מוֹשָׁב des. יָדָה, confiteri תּוֹדָה, co fessio. In calce vel nullam ac samunt lit. vel ה aut ת. יָלַד genuit מוֹלֶדֶת nativitas. יָרַשׁ hæreditate acquirere, מוֹרָשָׁה vel מוֹרָשׁ hæreditas.

III. Quæ fiunt a radice, cuju 2 est Vau. a fronte assumunt מ vel ת cum ־, in fine ה vel Et sæpe unam vel plures a fro

re et in fine מָקוֹם קוּם stare מָקוֹם locus. a נוּחַ requiescere מְנוּחָה requies. a לוּן pernoctare מָלוֹן hospitium.

IV. Quæ fiunt a duplicantib. Aain assumunt Mem cum Kametz aut Tzere, abjecta una radicali. סָבַב circuire, מֵסַב circuitus. סָכַךְ tegere, מָסָךְ tegmen. פָּלַל in Pihel judicavit, supplicavit, תְּפִלָּה oratio.

V. Derivata a לה solent mutare ה in Vau vel Jod mobile vel quiescens, addito in fine ת vel ה. רָבָה multiplicare מַרְבִּית incrementum. פָּדָה redimere, פְּדוּת redemptio. עָלָה ascendere, עֶלְיוֹן excelsus.

VI. Derivata a duplicitèr imperfectis communitèr assumunt Mem מ aut ת ab initio, et in fine retinent ה vel illud mutant in ת vel ות. נָכָה vulnerare, מַכָּה plaga. יָרָה docere תּוֹרָה lex.

§. IV.

De litteris Servilibus, quæ Paragogicæ dicuntur.

Hæ quinque sunt hac voce contentæ אֱהֹוִין, et Euphoniæ caussa in fine dictionis adduntur tum in carmine, tum in soluta oratione, ut fit apud Latinos in voce amarier, dicier &c. Et quidem

א

paucissimis dictionib. additur. הָלְכוּא, qui ambulavere Jos. x. 24.

ה

Sæpe addit. Fut. Imp. et Infin. et tunc mutant. puncta eodem modo ac propter affixa לִפְקֹדָה ad visitandum.

Sdō additur sæpe affixis יָדְכָה. הּ, הָ, הֶם, הֶן, תֶּם manus tua pro יָדְךָ.

Tertio additur etiam nominib. חַרְסָה, Sol pro חֶרֶס.

Quarto dictionibus desinentib in Kametz מרמתה tradidisti

י

additur aliquando nominib. adjectivis Fæm. מְלֵאתִי plena pro מְלֵאָה ubi ה ponit. pro ה.

Sdō affixis Fæm. עֲוֹנֵכִי pro עֲוֹנֵךְ iniquitati tuæ.

Tertio vbis Benoni et Pahul. יוֹשְׁבִי pro יוֹשֵׁב sedens.

Quarto infinitivo לְהוֹשִׁיבִי ad faciendum sedere, vel habitare.

Quinto non raro est epentheticum, seu in medio dictionis ponitur ut dicemus.

ו

redundat in illa voce Gen. I. 24. וְחַיְתוֹ pro חַיַּת bestia. et Lev. VI. 10. מִדּוֹ pro מַד vestis seu tunica a radice מָדַד mensus est.

נ

additur post omnes Verborum personas desinentes in Vau vel Jod. יֵדְעוּן sciverant pro יָדְעוּ.

Sdō post Infinit quosdā, sed raro.

§. V.

De literis omissis

Sunt quatuor יונה, quæ interdum absunt contra Grammaticæ regulas Amanuensium potissimum incuria. Itaque

י

omittitur in pluralibus שְׂעִרִים pro שְׂעִירִים, Dæmones. Lev. XVII. 7. a radice שָׂעַר horruit. unde שָׂעִיר pilosus, hircus, Dæmon sylvestris.

Sdō in Verbis primæ personæ Præt. seq. affixis עֲשִׂתִים perfecisse eos pro עֲשִׂיתִים, Gen. VI. 7. feci eos.

ו

omittitur in nominib. pl. Fæm. ut Gen. I. 14. מְאֹרֹת pro מְאוֹרוֹת luminaria.

In fine omnium Personarum desinentium in Vau sequente a

fixo, aut ו paragogico, ut Gen. 1. 26. וְכִבְשֻׁהָ, et subjici-te eam pro וְכִבְשׁוּהָ.

נ

omittitur in Verbis לנ ante crementa נָה נו.

ה

omittit in Verbis לה ante crementa ת, תִי, תֶן, תֶם.

In Bibliis punctatis dignoscuntur hæ omissiones punctis quibusdam infra, supra, aut intra literam inscriptis. In Bibliis non punctatis illa dignoscere paullo difficilius est.

§. VI.

De litteris prostheticis, et epentheticis.

Hæ nihil omnino significant et si adduntur in principio dictionis dicuntur prosthetica, si in medio epethentica; (Si in fine Paragogica). 1. Reg. XV 9. נְמִבְזָה, vile a radic. בָּזָה sprevit pro נִבְזָה. אֶזִקִּים flamma pro זִקִּים.

§. VII.

De potestate literarũ Servilium.

Has literas expriment hæ dictiones כֶּנְהֶם, אַלְבִּשׁ, יוּת, vel ut alii combinant, משה, איתן, וכלב. Igitur

א

format quædam nomina verbalia, est figurativa 1. P. sing. Fut. rarissime est Paragogica, et est eorum nominum, quæ formam hnt Chaldaicam.

ל

est præpositio, qua nominib. juncta nota est Dativi. Sæpius significat ad. Interdum in, pro, juxta, sicut, super, contra, inter. &c. Interdum ex nominib. facit adverbia, juncta Infin. facit Gerun. in dum, quæ reddenda sunt p ut, donec, posquam, cum, usque dum, & et similia.

ב

præpositio, quæ juncta nominib. significat in. nonnumquam pro, propter, de, a, contra, per. indicat qualitatem, modum, pretium. in justitia, scil. juste; in sapientia; sc. cum sapientia; in hasta sc. cum hoc instrumento.

ש

diminutivum est Relativi אֲשֶׁר pro quo inservit. Ponitur etiã pro quia.

כ

præpositio nominib. juncta significat in. aliquando cũ pro, propter, de, a, contra, per, juxta. Est adverbiũ similitud. Sicut lilium. Est adverb. temporis: Dum retraheret manum. Significat quantum: Comede uvas secundum animam tuam; sc. quantum desiderat anima tua. Significat circiter, quasi: Circiter decem millia virorum.

Juncta verbis format unũ ex IV Ger. reddendum juxta locorũ exigentiã per in, dum, cum, postquam, antequam, quia, &c.

Posita in fine dictionis est Pronomen 2. Pers. Sing. etiam cum sequitur ה vel י. At si sequatur ם pronomen est 2. Pers. pl. Masc. si ן pro. 2. Pl. Fem.

נ

cum initium dictionis occupat est figurativa τῶ Niphal et 1 Pers. Pl. Fut. Cum occupat finẽ una est et Paragogicis, formatq. nomina verbalia non pauca.

Sequente Vau est Fig. 1. Pers. pl. Pret. sequente ה est Fig. 2 et 3 Pers. pl. Fem. tam Fut. quã Imp.

sequente Jod et affixum 1. Pers.
sequente affixo Vau indicat 1 Pl.
et 3 Pl. masc. sequente ה affixo
indicat 3 Sing. Fœm.

Saepe est epenthetica, et inseritur ante affixa nonnulla cum Futuris junguntur.

ה

In principio vocis est articul. quasi omnib. conveniens praecipue Nom. et Genit.

Est pron. demonstr. ut ὁ οἱ το. Supplet vices relat. אֲשֶׁר ut נַעַר הַלּוֹמֵד, puer qui discit.

Est figur. Conjug. Hiph. Hoph. et Hithp. et Imp. et Inf. το Niphal.

Est adverb. admirat. et interrog. et vult –.

In fine est nota gen. Fœm. designat motum ad locum, gerit vices Praep. אֶל et dict. facit Milel, אַרְצָה, in terram.

Est Pronomen 3 Fœm. ~~Vavo~~, non raro paragogica est. Item est articul. vocandi הַשָּׁמַיִם O Coeli.

מ

Juncta nominib signat Ablat. significat ab, de, cum, propter ex, ne.

Servit comparativo, quo Heb. carent.

Juncta verbis format Gerundio, quae interdum per ne, interdum per ex quo, vel antequam redduntur.

Format Particip. Hiph. et Hithp. et plurima nomina verbalia

י

in princip. signa 3 Pers. Fut: et format quaedam nomina Verbalia

In medio est Fig. το Hiphil.

In fine format nomina Patronimica, Numeralia, et Verbalia quaedam.

Est pron. affixum 1 Per. sing.

Format 1 Per. Sing. Praet. et 2 Pers. sing. Fam. Futuri et Imp.

Format Pluralia Masc. praesertim sequente ם. Una est ex Paragogicis

ו

in principio est copula Et.

In medio format utrumq. Partic. Fut. Imp. Inf. Conjug. Kal. Plurima item nomina verb.

In fine nota est Plur. Fam. seq. ה, et quorunda Infin. לא, et לה.

In Verbis nota est num. Pl.

Item Pra. est affixum 3. Pers. sing. Masc. Una ex Paragogicis.

Non solum denotat copulam, sed Praet. convertit in Fut. et vice versa. In 1 casu eadem habet puncta ac ו Copulat. sed accentum in ult. rejicit. וְשָׁמְרוּ, et custodiant. Excipe quiescentia לה, quae retinent accentum in penult. In 11° casu habet sub se – sequente Daghes. at Jod sceuatum non recipit Dagh. וַיְדַבֵּר Et locutus est. Ante א Fut. habet ָ pro –. Ante litt. gutturales habet punctum in ventre. וְהוֹה Et moriente. aliquando ante eas litteras habet Komez.

ת

In princ. format 2. Pers. Fam. cujusque num. et quaedam nomina verbalia

Una ex Fig. Hithp.

In medio non servit, nisi ad formandam Conjug. Hithp. maxime in iis verbis, quae litt. illa transponunt ut sunt quae incipiunt a ש vel ס צ. ז, ut diximus.

In fine saepissime ponitur loco ה, estque nota Fam. gen. Sing.

Praecedente Vau est nota Fam. gen. num. Pl.

Format 2 Pers. Praet. utriusq. gen. ac num.

Item format 1 Pers. Sing. seq. י

Item inf. verb. imperf. ד, et plerumque לה.

CAPUT II.

De punctis Servilium.

§. I.

De punctis בְּכְלָם, et אֵיתָן

I. Literæ בכלם (et איתן præter מ) hnt punctum naturale Sceva, quod sub א est composit. At si sub puncto illo nati aliud Sceva sequatur, aut Daghes mutant in chirik. Et א quia gutturalis abjecto : retinet ⸪ vel – Idcirco in Fut. Kal et Hiph. א habet ⸪ cetera Chirik.

II. Præfatæ literæ ante gutturales, quæ habent Sceva compositum requirunt punctum affine, quod et retinere solent etiamsi gutturalis sequens hat Sceva simple בַּעֲבוֹר, in transeundo. יֶחְסְרוּ, deficient. Excipitur vox לֵאמֹר ad dicendū pro לֶאֱמֹר.

III. Littera ל si Infinitum sit Monosyll. haud hat accentū in penult. accipit .. pro – sic לָגוּר ad peregrinandum לָשֶׁבֶת ad habitandum.

IV. Litera איתן in Conjug. Hiphil hnt punctum .. et in Hophal ָ :

V. מ hit punctū suū nate Chirik, et imprimit Daghes in seq. litera. Ante Guttles et ר quæ Daghes respuunt, habet .. Interdum ante ה.ח.ר hit Chirik. Cum ponit ante י sceuatum, evanescit Sceva יְמִין : מִימִין a dextera. Cū dictione אֱלֹהִים fit elisio et mutatur ⸪ in .. מֵאֱלֹהִים.

§. II.

De punctis משה וכלב מ.

De hac litera diximus supra

ש

Punctum ejus Sagol cum Daghes in seq. litera; prætd Guttles et ר, ante quas retinet ⸪ Invenitd cum – ; sed – ante Guttles producta syllaba per Methegh mutatd in ָ. Reperitd et cum ֵ ante dictione monosyll.

ה

1. Cum est demonstrativa hit sub se – cum Daghes in seq. litt.

2. Ante Guttles ע et ר hit Kametz. Ante ה et ח retinet –.

3. Ante Guttles et ר, quæ hnt ָ ה demonstrativū hit ֶ. Inter. ... ע et א cum Pathah hit

4. Ante ה Guttlem hntē ָ in dictione monosyll. hit ָ הָהָר ipse mons. si non est monosyll. hit plerumque Sagol.

5. Si ה est adverb. admirationis vel interrog. pro nati puncto hit – : ante guttles – . ante guttles hntes ָ hit ֶ ante scevatas hit – ne duo Sceva initio concurrant.

6. ה signū vocandi, vel positum pro relativo אֲשֶׁר pro suo puncto hit –.

ו

1. Ejus nate punctū est Sceva dum est conjunctio copulva

2. Ante labiales mutat : in וּ sed וּ est vocalis brevis; adeoque si sequatd Sceva quiescit, nisi illud וּ per Methegh producatur

3. Ante litteras sceratas accipit וִ nisi fuerit י, ut supra diximus וִימִין יָמִין

4. Ante guttles hntes punctum raptum accipit punctū affine.

5. ante monosyllam haud hntem accentū in penult. hit ָ.

6. Quando convertit Fut. in Præt. ordinarie retinet suum : et distinguitd a ו copul. quæ semper ejicit accent. penult. in ultimam exceptis quiesc. ל״ה, quæ retinent accentum in penult.